

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Loppuraportti

Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispäivämäärä 29.8.2022	Diaarinumero EUR A 2014/11176/09 02 01 01/2020/LL
Käsittelijä Henna Romppainen	Puhelinnumero 040 612 7266
Hankekoodi A77306	Tila Valmis

1 Hankkeen perustiedot

Hankkeen nimi Lapin matkailun tiedolla johtamisen valmiuksien syventäminen	
Alkamispäivämäärä 1.3.2021	Päätymispäivämäärä 30.4.2022
Toimintalinja 2. Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen	
Erityistavoite 5.1. Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen	
Tukimuoto Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke	
Kustannusmalli Lump sum	

2 Tuensaajan perustiedot

Tuensaajan nimi Lapin ammattikorkeakoulu Oy	
Y-tunnus 2528792-5	Hankkeen WWW-osoite
Yhteyshenkilön nimi Mirva Tapaninen	
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite mirva.tapaninen@lapinamk.fi	Yhteyshenkilön puhelinnumero 040-527 6270

Muut tuensaajat (osatoteuttajat)

Tuensaajan nimi Lapin liitto	Y-tunnus 0937073-7
---------------------------------	-----------------------

3 Tiivistelmä

3.1 Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

Lapin matkailun tiedolla johtamisen syventämisen tavoitteena oli tiedolla johtamisen edistäminen aluetasolla, eli kunnissa ja matkailukeskuksissa. Hankkeen alussa kartoitettiin kohdealueita, joilla on tarpeita ja mahdollisuus tiedolla johtamisen syventämiseen yhteistyössä hankkeen kanssa. Alkukartoitusta koskeva sähköinen kysely lähetettiin kattavasti lappilaisille alueellisille matkailun kehittäjille, kuten matkailun alueyhdistysten edustajille. Kyselyyn vastasi kolme osallistujaa. Kartoituksessa selvitettiin vastaajien tiedolla johtamisen käytäntöjä sekä halukkuutta olla yhteistyössä hankkeen kanssa. Vastauksista ilmeni, että aluekehittäjät käyttävät matkailun johtamisen tietoperustana muun muassa yöpymistilastoja, mediaseurantaa ja sosiaalisen median kanavissa tapahtuvan markkinoinnin vaikuttavuuden seuranta. Tiedolla johtamisessa oli puutteita erityisesti resursseissa sekä tietolähteiden tuntemisessa.

Kartoituksen antamia tietoja sekä jatkokeskusteluja hyödyntäen tiedolla johtamisen syventämiseen liittyvä työ kohdistettiin viidelle alueelle, joita olivat: Muonio, Sodankylä ja Pyhä-Luosto. Kaksi muuta pilottia olivat Lappi kokonaisuutena ja Matkailutietoja seutukunnittain.

Lapin matkailun tiedolla johtamisen syventämisen tietosisältöjen jakaminen tapahtui Lapin luotsi -sivustolla (<https://lapinluotsi.fi/tilannehuone/>). Tietosisältö lisättiin Lapin matkailun tilannehuone-sivustolle vuoden 2021 lopulla ja alkuvuoden 2022 aikana.

3.2 Hankkeen toiminnan ja tulosten englanninkielinen tiivistelmä

The aim of deepening information management in Lapland tourism was to promote information management at the regional level, i.e. in municipalities and tourist centers. At the beginning of the project, target areas with needs and opportunities for deepening knowledge-based management in cooperation with the project were mapped. An electronic survey regarding the initial survey was comprehensively sent to regional tourism developers in Lapland, such as representatives of regional tourism associations. Three participants answered the survey. In the survey, management practices and willingness to cooperate with the project were investigated with the respondents' knowledge. The answers showed that regional developers use, among other things, overnight stay statistics, media monitoring and monitoring the effectiveness of marketing on

Hankkeen nimi: Lapin matkailun tiedolla johtamisen valmiuksien syventäminen
Viranomainen: Lapin liitto

social media channels as a data base for tourism management. There were deficiencies in managing with information, especially in resources and knowledge of information sources.

Utilizing the information provided by the survey and follow-up discussions, the work related to deepening knowledge-based management was focused on five areas, which were: Muonio, Sodankylä and Pyhä-Luosto. The other two pilots were Lapland as a whole and by six subregions.

The sharing of the knowledge content of deepening management with knowledge of tourism in Lapland took place on the Lapland pilot website (<https://lapinluotsi.fi/tilannehuone/>). The information content was added to the Lapland tourism situation room website at the end of 2021 and the beginning of 2022.

4 Hankkeen tarve, toteutus ja tulokset

4.1 Miten hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja kuinka hankkeen tavoitteet toteutuivat?

Matkailu on Lapissa tärkeä elinkeino, joka on kasvanut voimakkaasti viime vuosina. Keväällä 2020 alkaneen Covid-19 -pandemian takia toimiala on suurien haasteiden edessä. Vuoden 2020 lopulla päättyneessä Lapin matkailun koronatoipumisen tilannehuone -hankkeessa koottiin yhdelle sivustolle (www.lapinluotsi.fi/tilannehuone) keskeisimpiä tietoja ja tunnuslukuja, jotka kuvasivat koronan vaikutuksia Lapin matkailuun. Hankkeen aikana tuli esille myös, että matkailukeskuksilla ja matkailuyrityksillä on tarve tarkemmalle tiedon tasolle ja osaamisen lisäämiselle datan käyttämisessä matkailukohteiden johtamisessa ja kehittämisessä.

Tämän tarpeen vuoksi Lapin liiton, Lapin ammattikorkeakoulun, House of Laplandin, Metsähallituksen ja Lapin matkailuelinkeinon liitto LME:n sekä Visit Finlandin asiantuntijat valmistelivat yhteistyössä Lapin matkailun tiedolla johtamisen toimenpiteitä ja yhteistyötä. Tällä hankkeella pyrittiin edistämään tiedolla johtamista Lapin matkailussa erityisesti matkailukeskuksissa. Hankkeessa painottuivat erityisesti kysynnän ja markkinoinnin ennakointi, tiivis yhteistyö kansainvälisten kumppanien kautta osaamisen lisäämisessä sekä matkailun vaikutusten seuranta.

Hankkeen tavoitteina oli

1. laajentaa Lapin luotsissa toimivan tilannehuoneen tietosisältöjä matkailukeskuksille,
2. ottaa käyttöön mittareita matkailun vaikutusten seurantaan (eurot, htv, esim. alueiden hiilijalanjälki) sekä keskeisenä tavoitteena
3. parantaa matkailuyritysten ja matkailualueiden osaamista tiedolla johtamisessa ja datan käytössä erityisesti kansainvälisten (S3 -platform, NECSTour) ja kansallisten kumppanien kanssa.

Erityistavoite 5.1: stä rahoitetaan muun muassa yritysten tuotteiden ja palvelujen kehittämistä sekä elinkeinoelämää palvelevaa soveltavaa tutkimusta. Lähtökohtana hankkeessa olivat elinkeinoelämästä nousevat kysyntä- ja käyttäjälähtöiset tarpeet. Kokonaisuudessaan tämä projekti tuki ja nopeutti yritysten, kuntien ja matkailualueiden yhteistyönä matkailun toipumista koronapandemian vaikutuksista.

Hankkeen tavoitteet onnistuivat hyvin. Hankkeen alussa toteutetussa webropol-kyselyssä kysyttiin matkailukeskuksilta ja -yrityksiltä matkailun kehittämisen ja matkailumyynnin tietotarpeista sekä halukkuudesta alkaa pilottikohteeksi hankkeelle. Yllätyksenä tuli, että halukkaita pilottikohteiksi oli vain viisi: Sodankylä, Pyhä, Luosto, Muonio ja soveltuvin osin Enontekiö sekä Salla. Tätä voi selittää osiltaan se, että koronapandemian hellittäessä kotimaan matkailu oli ollut vilkasta ja joului- ja talvikaudesta 2021–2022 näytti tulevan kiireinen, joten useat matkailukeskukset ja -yritykset jäivät todennäköisesti sen vuoksi pois. Lopulta pilottikohteiksi valikoituivat Muonio, Sodankylä ja Pyhä-Luosto. Kaksi muuta pilottia olivat Lappi kokonaisuutena ja Matkailutietoja seutukunnittain.

Mukaan tulneiden pilottikohteiden kanssa yhteistyö oli sujuvaa ja lisäksi hanke täydensi kohteiden tietopohjaa ja kehitti tiedolla johtamisen osaamista. Esimerkiksi My Reputation -palveluun kerättyä tietoa asiakaspalautteista pidettiin mielenkiintoisena. Tietoa tilaamaa tietoa pidettiin hyvänä ja erityisenä ansiona pidettiin sen perustamista puolueettomaan lähteeseen. Sesonkivaihtelujen kuvaukset puolestaan herättivät keskustelua, jossa pohdittiin myös tämän tärkeän mittarin kehittämistä edelleen. TIEVA-hankkeen aineistoa kuvattiin yleisesti ottaen runsaaksi ja mielenkiintoiseksi.

4.2 Mitä välittömiä tuloksia hankkeella saatiin aikaan? Mitä vaikutuksia tuloksilla on?

Hankkeessa tuotettiin kohdekohtainen 'ohjauspaneeli' matkailukohteille vastaamaan hankkeen aikana esille nousseita tiedolla johtamisen tarpeita. Samalla hyödynnettiin uusinta tietoa aiempaa tehokkaammin ja nostettiin matkailutoimijoiden osaamisen tasoa tiedolla johtamisesta.

Hankkeen tuloksena muodostuivat:

- Lapin matkailun tiedolla johtamisen alue tasolle viety tietosisältö (5 pilottialuetta) julkaistuna <https://lapinluotsi.fi/tilannehuone/> palvelussa.
- Lappi
- Muonio
- Sodankylä
- Pyhä-Luosto
- Matkailutietoja seutukunnittain

Matkailukohteita koskevan tiedon lisäksi Lapinluotsin palvelussa päivitettiin tiedot Lappiin suuntautuvasta lentoliikenteestä ja koottiin yhteen covid19- pandemian vaikutuksia Lapin matkailuun vuosina 2020–2021.

Tietosisältö koski useita matkailun kehittämistä tukevia keskeisiä osa-alueita. Sesonkivaihteluita tarkasteltiin ympärivuotisuuden tukemiseksi Tilastokeskuksen suhdanneaineiston ja Tilastokeskuksen yöpymistilastoihin perustuvan laskelman perusteella. Jälkimmäisessä Lapin kunnista tehtiin laskelmat siitä, mikä hiljaisimman kuukauden yöpymisten osuus on vilkkaimman kuukauden yöpymisistä. Matkailukysynnän ennakointi perustui muun muassa Google trends tietoihin, jossa on esitetty eri ajankohtina tehdyt haut eri kohteita koskevilla nimikkeillä.

Lisäksi hankkeessa selvitettiin Amadeus-lentovaraustietojen hyödyntämistä ennakoinnissa. Amadeus-tieto on raakamuodossa, eikä työkaluja sen näköistämiseen vielä ollut mahdollista tehdä. Tästä johtuen aineiston tulkinta on hyvin vaikeaa. BisLenz/ Tridea Oy selvitti Tieva-hankkeen toimeksiannosta tiedon hyödynnettävyyttä. Analyysin mukaan Amadeus-tietojen hyödyntäminen edellyttäisi seuraavien kysymysten ratkaisemista: mikä on tilattavan tiedon tarkka sisältö, keillä on tietojen käyttöoikeus, kuka kantaa liiketoimintariskin, kuka on "jälleenmyyjä".

Hankkeen nimi: Lapin matkailun tiedolla johtamisen valmiuksien syventäminen
Viranomainen: Lapin liitto

Lapin matkailukohteiden ja -yritysten saamien asiakaspalautteiden koosteet hankittiin My Reputation -palvelusta.

Hiilijalanjälkeä kohteissa tarkasteltiin Välkky-hankkeen keräämin tiedoin, jotka perustuivat Välkkyssä kehitettyyn hiilijalanjälkilaskuriin. Matkailun talousvaikutusten selvittämiseksi kustannustehokkaasti pohdittiin erilaisia vaihtoehtoja. Parhaiksi todettiin valmiiksi tuotettu tieto, kuten Lapin liiton tuottamat tiedot Lapin matkailun aluetalousvaikutuksista tai erilliselvytykset, mikä oli tarve tarkemmalle, esimerkiksi kuntakohtaiselle tiedolle.

Yhteenveto Lapin matkailun tiedolla johtamisen osaamista parantavista tilaisuuksista (erillinen osallistujalista loppuraportin liitteenä)

Lapin matkailuparlamentti, Muonio 27. - 29.10.2021

- hankkeen esittelyä tilaisuuteen osallistujille MTI:n esittelypöydän yhteydessä.

Tietotarpeiden määrittelytyöpaja Muonio/ etäyhteys 23.11.2021

Tietotarpeiden määrittelytyöpaja, Sodankylä/ etäyhteys 30.11.2021

Tiedolla johtaminen matkailussa, Enontekiö ja Sodankylä/ etäyhteys 24.1.2022

Tulosten esittely Muonio/ etäyhteys 19.5.2022

Lapin matkailun tiedolla johtamisen syventämistä kuvaava raportti, muun muassa tietosisällöt ja käyttäjien kokemukset tiedon hyödyntämisestä (loppuraportin liitteenä)

Hiilijalanjäljen kohdekohtaisen laskennan tilaisuudet

TIEVA- hanke toteutti yhteistyössä Lapin liiton VÄLKKY-hankkeen kanssa toimenpidekokonaisuuden, jonka tavoitteena oli toteuttaa hiilijalanjälkilaskenta Pyhä-Luoston matkailukohteeseen. Tämän toimenpiteen puitteissa järjestettiin 10 työpajaa, infotilaisuutta ja kokousta. Näiden kokousten osallistujatiedot ja päivämäärät on kuvattu tarkemmin VÄLKKY-hankkeen raportoinnissa.

4.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

Pitkän aikavälin vaikutuksena hankkeen tulokset turvaavat Lapin maakunnan elinvoimaa auttamalla maakunnalle tärkeitä matkailuyrityksiä selviämään ja kehittämään muuttuneessa toimintaympäristössä.

Hankkeen aikana suunniteltiin toimintamallia, jolla palvelujen ylläpito ja hyödyntäminen siirtyy matkailun alueellisille toimijoille ja maakunnallista toimintaa koordinoimaan. Maakunnallisen toimintamallin suunnittelussa huomioitiin kansallinen kehittäminen ja koordinointi sekä Lapin alueen erityispiirteet. Visit Finlandin laatimassa kansallista tiedolla johtamisen toimintamallia koskevassa selvityksessä korostuu tarve kansalliseen, matkailusuuralue ja matkailukohdetason yhteistyölle. Useiden alueellisten hankkeiden vuoksi tarvitaan kansallista koordinoitua ja systemaattista yhteistyötä yhteisen arkkitehtuurin ja palveluiden kehittämiseksi resursseja optimoiden ja päällekkäisyyksiä välttämällä.

Tiedolla johtamisen kehittämistä rajoittavat kansallisesti ja Lapissa mm. resurssipula, datan pirstaleisuus, osaamisvajae ja yhteistyömallien puute.

Kansallisessa yhteistyössä Visit Finland ottaa päävastuun neljästä tietolähdekokonaisuudesta:

- A) kotimaan matkailutarjontaan ja sen kehitykseen liittyvästä tuotetietokannasta
- B) kestävän matkailun tiedon keruusta
- C) soveltuvien osin matkailun toimintaympäristöön liittyvästä datasta
- D) Visit Finlandin omien palveluiden käyttöön liittyvästä tiedosta

Kansallinen tavoittele toteutuu sitouttamalla toimijoita porrastetusti kansalliseen malliin. Visit Finland ja suurimmat alueet aloittavat kansallisen yhteistyön, johon pienemmät alueet ja yritykset voivat liittyä myöhemmin. Visit Finland luo perustan kansalliselle yhteistyölle omalla roolillaan, minkä pohjalta alueet ja yritykset voivat täydentää oman roolinsa. Vuosina 2022–2025 kansallista yhteistyötä edistetään edelleen datan yhteishankinnoilla, arkkitehtuurin yhteensovittamisella sekä yhteisten mittarien määrittämisellä.

Lapin osalta on mm. TIEVA-hankkeen kautta tunnistettu tarve maakunnalliselle tiedolla johtamiselle. Keskeisenä tavoitteena ja tehtävinä ovat

- Kytkeytyminen kansalliseen tiedolla johtamisen järjestelmiin ja hankkeisiin
- resurssien varmistaminen kansainväliseen yhteistyöhön ja erityisesti ajantasaisen tiedon tuottamiseen elinkeinolle
- tarvittavien data ja tietoaisteistojen yhteishankinnat
- soveltuvan järjestelmäarkkitehtuurin määrittäminen ja alustahankintojen toteuttaminen
- osaamisen lisääminen kaikilla matkailutoimijoiden tasoilla

TIEVA- hankkeen suosituksena on käynnistää maakunnallinen kehittämisprosessi, jossa kolmen vuoden aikana otetaan käyttöön Lapin tiedolla johtamisen järjestelmä. Avaintoimijoita ovat Lapin liitto, LME, HOL ja LUC sekä matkailualueet. Kehittäminen suositellaan tapahtuvan kahdessa vaiheessa seuraavasti:

1. Arkkitehtuurin ja ekosysteemin määrittäminen
2. Järjestelmän toteuttaminen.

4.4 Toteutuiko hanke aiotulla maantieteellisellä alueella tai kuinka alue mahdollisesti muuttui? Saavutettiinko suunniteltu kohderyhmä vai tuliko siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?

Hanke toteutui sille suunnatulla maantieteellisellä alueella eli koko Lapin alueella. Lappi tason lisäksi keskityttiin Muonion, Sodankylän, Luoston ja Pyhän matkailukeskuksiin. Hankkeen kohderyhmänä olivat matkailuyritykset ja lapin matkailukohteet ja niiden alueorganisaatiot. Väällisenä kohderyhmänä olivat Lapin kunnat ja Lapissa toimivat kehitysyhtiöt ja muut matkailun kehittäjät sekä alan oppilaitokset.

Hankkeen kohderyhmä saatiin hyvin tavoitettua ja se oli aktiivisesti mukana hankkeen toiminnassa eritoten pilottikohteissa.

5 Seurantatiedot

Hankkeen nimi: Lapin matkailun tiedolla johtamisen valmiuksien syventäminen
Viranomainen: Lapin liitto

5.1 Päästiinkö toteutuksessa hakemuksessa esitettyihin (kohta 12) numeerisiin tavoitteisiin? Mistä mahdolliset erot johtuvat?

Hankkeeseen osallistui kahdeksan yhteistyön käynnistänyttä tahoa, jotka edustivat alueiden matkailun kehittäjiä, kuten yhdistyksiä tai kuntia. Hankkeeseen osallistui lisäksi kolme yritystä, jotka olivat mukana järjestetyissä tilaisuuksissa. Yhteistyöhön osallistuneiden määrä ylittyi, koska alueet tarvitsivat tietoa matkailun kehityksestä ja tiedolla johtamisen mahdollisuuksista. Hankkeeseen osallistuneiden yritysten määrä oli arvioitua pienempi, koska yrittäjien oli vaikea käyttää aikaa kehittämiseen varsinaisen yritystoiminnan ohella. Tämä johtui erityisesti koronapandemian jälkeisestä kysynnän elpymisestä ja toisaalta alan työvoimapulasta. Monet työntekijät jättivät alan pandemian aikana, eikä uusia saatu palkattua riittävästi kysynnän elpymisessä. Yrittäjät joutuivat näin tekemään aiempaa enemmän suorittavan tason työtä itse tai käyttämään aikaa pyrkiessään ratkaisemaan työvoimapulaa tai siitä johtuvia ongelmia.

5.2 Miten asetetut numeeriset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta? Mitkä indikaattorit olisivat tukeneet paremmin toteutusta? Mitä mahdollisia omia seurantatietoja tai indikaattoreita toteutuksessa hyödynnettiin?

Erityistavoite 5.1 osalta varsinkin ne indikaattorit, jotka koskivat yritysten osallistumista hankkeeseen, olivat hyödyllisiä toteutuksen kannalta. Nämä indikaattorit sopivat parhaiten hankkeen toiminnan luonteeseen ja niiden toteutumista oli helpointa arvioida.

6 Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä

6.1 Miten hanke kartutti tuensaajan hanketyöosaamista ja hankkeen sisällön mukaista osaamista?

Lapin ammattikorkeakoululla on kokemusta niin lukuisten rakennerahastoista kuin muistakin rahoituslähteistä rahoitettujen hankkeiden toteuttamisesta vuosien aikana. Hanke tuki Lapin AMKissa olevaa osaamista hankkeen sisältöihin, kuten matkailun talousvaikutuksiin ja matkailutilastointiin sekä ennakoitiin liittyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa. Tiedolla johtamisen osaaminen kehittyi hankkeen aikana.

Lapin liitto on keskeinen matkailun edunvalvoja ja kehittäjä ja sillä on laaja kokemus EAKR-hankkeiden toteuttamisesta. Lapin liitto on toiminut pitkään matkailutiedon levittäjänä. Lapin liitto on myös edistänyt matkailutoimijoiden yhteistyötä ja verkostoja, jotka olivat tarpeen hankkeen toteuttamisessa. Myös Lapin liiton osalta tiedolla johtamisen osaaminen kehittyi.

Yhteistyö toteuttajaorganisaatioiden välillä kehittyi myös hankkeen aikana. Kummassakin toteuttajaorganisaatiossa on erilaisia työskentelytapoja ja vahvuuksia. Nämä tukivat hankkeen tavoitteiden toteutumista ja samalla opittiin toinen toisiltamme.

6.2 Toteutuiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja kuinka niihin reagoitiin?

Hankkeen alustaviksi riskeiksi ajateltiin

- osaavan henkilöstön rekrytoiminen sekä
- yhteistyötahtojen heikko osallistumisaktiivisuus

Nämä riskit eivät kuitenkaan toteutuneet. Hankkeeseen saatiin rekryttyä sellaiset toimijat, joilla oli niin hankeosaamista kuin sisällön osaamista. Tämä oli ensiarvoisen tärkeää, jotta hanke saatiin maaliin asti. Kummallakin toteuttajaorganisaatiolla oli olemassa valmiita verkostoja, joita hyödynnettiin hankkeen toiminnassa. Olemassa olevien verkostojen kautta saatiin hyvin hankkeen toimintaa vietyä eteenpäin, viestittyä hankkeesta sekä saatiin myös arvokasta palautetta, jonka myötä toimintaa saatiin kehitettyä. Verkostoja saatiin myös laajennettua.

6.3 Miten ohjausryhmä tuki hankkeen toteutusta? Miten ohjausryhmä luonnehti hankkeen onnistumista?

Hankkeen ohjausryhmä oli monialainen ja -ammattilinen. Sen jäsenet koostuivat Metsähallituksen, Lapin Matkailulinkeinin liitto ry:n, House of Laplandin, Lapin AMKin ja Lapin liiton edustajista. Ohjausryhmän asiantuntemus ja osallistuminen oli suureksi avuksi hankkeen toteuttamisessa. Ohjausryhmän kokoukset olivat hyvin keskustelevia tilaisuuksia, joissa ohjausryhmä otti aktiivisesti kantaa esitettyihin ehdotuksiin, antoi rakentavaa palautetta ja toi usein pöytään myös uusia vaihtoehtoja.

6.4 Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?

Hankkeen kohderyhmänä olivat matkailuyritykset ja lapin matkailukohteet ja niiden alueorganisaatiot. Välillisenä kohderyhmänä olivat Lapin kunnat ja Lapissa toimivat kehitysyhtiöt ja muut matkailun kehittäjät sekä alan oppilaitokset. Hankkeen kohderyhmältä saatiin matkan aikana paljon hyviä kehittämisehdotuksia, joita hyödynnettiin hankkeen toiminnassa kuten sivuston kehittämisessä.

7 Horisontaaliset tavoitteet

7.1 Sukupuolten tasa-arvo

	Kyllä	Ei	Perustelu
Hankkeen päätavoite oli sukupuolten tasa-arvon edistäminen	x		Hanke edisti miesten ja naisten asioita tasapuolisesti. Analyysi tehtiin käyttämällä Suvaus-konetta.
Hankkeessa tehtiin toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta		x	Hanke oli sukupuolineutraali, joka kohtelee naisia ja miehiä tasapuolisesti. Hankkeen päätavoitteena ei ollut tasa-arvon edistäminen
Sukupuolinäkökulma huomioitiin hankkeen toiminnassa (valtavirtaistaminen)		x	Hankkeen tavoitteisiin ei kuulunut tasa-arvon edistäminen

7.2 Kestävä kehitys

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Välillinen vaikutus	
Ekologinen kestävyys			

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Väiillinen vaikutus	
Luonnonvarojen käytön kestävyys	0	5	Hanke ei vaikuttanut välittömästi luonnonvarojen käyttöön. Matkailuala tukeutuu Lapissa luontoon, jonka kestävä käyttö on alan toiminnan kannalta välttämätöntä. Tiedolla johtamisen malli tuotti suunnittelutietoa, jota voidaan hyödyntää kestävä matkailun kehittämisessä. Koronakriisin jälkeinen matkailu edellyttää aiempaa tarkempaa kestävyysulottuvuuksien huomioimista.
Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen	0	4	Hanke ei vaikuta välittömästi ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin. Hankkeessa tuotetun tiedon turvin voidaan ohjata yrityksiä suunnittelemaan ilmastonmuutosta vähentäviä tuotteita. Koronakriisin jälkeinen matkustaminen on todennäköisesti ilmastoystävällisempää.
Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	0	2	Hankkeella ei ollut välittömiä vaikutuksia monimuotoisuuteen. Hankkeessa kehitettiin matkailua, joka vaatii luonnon säilyttämistä elinkeinolle tärkeänä toimintaympäristönä.
Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonekaasut)	0	3	Hankkeella ei ollut välittömiä vaikutuksia tarkasteltaviin asioihin. Tiedolla johtamisen toimintamallin avulla matkailua voidaan kuitenkin kehittää entistä kestävämmäksi ja näin vähentää ympäristön kuormitusta.
Natura 2000 -ohjelman kohteet	0	3	Hankkeella ei ollut välittömiä vaikutuksia tarkasteltaviin asioihin. Tiedolla johtamisen toimintamallin avulla matkailua voidaan kuitenkin kehittää entistä kestävämmäksi ja näin vähentää ympäristön kuormitusta. Luonnon säilyttäminen on tärkeää matkailuelinkeinolle, koska luonto on yksi keskeisiä vetovoimatekijöitä Lapissa.
Taloudellinen kestävyys			
Materiaalit ja jätteet	0	4	Tiedolla johtamisen toimintamallin avulla yritykset voivat suunnitella resurssien käyttöä paremmin ja näin vähentää materiaalien kulutusta ja jätteiden tuotantoa.
Uusiutuvien energialähteiden käyttö	0	2	Hanke ei vaikuttanut suoraan uusiutuvien energialähteiden käyttöön, mutta tiedolla johtaminen voi edistää välillisesti niiden käyttämistä.
Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen	4	5	Hankkeessa kehitettiin matkailua, joka on merkittävä paikalliselinkeino Lapissa. Tiedolla johtamisen mallissa on huomioitu kestävyysulottuvuus. Koronakriisin vaikutuksesta kestävään kehittämiseen on kiinnitettävä aiempaa enemmän aidosti huomiota.
Aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen	5	7	Hankkeessa tuettiin matkailun kehittämistä. Matkailuyritykset tarjoavat asiakkailleen tyypillisesti aineettomia palveluja.
Liikkuminen ja logistiikka	0	3	Sujuva liikkuminen on matkailun edellytys. Matkailun kehittämisen kautta hankkeen työ voi edistää liikkumista ja logistiikkaa.
Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus			
Hyvinvointi	5	8	Hanke edisti lappilaisten hyvinvointia kehittämällä matkailua, joka on merkittävä elinkeino erityisesti monilla reuna-alueilla. Kriisin haittavaikutusten vähentäminen tukee esimerkiksi matkailuyrittäjien ja työntekijöiden toimeentuloa ja hyvinvointia.
Tasa-arvon edistäminen	0	2	Hanke edisti matkailua, joka tarjoaa työpaikkoja sekä yrittämisen mahdollisuuksia eri ikäisille miehille ja naisille.
Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus	0	4	Hankkeessa kehitettiin matkailua, joka on merkittävä elinkeino Lapissa. Matkailu on alkuperäiskulttuurin esille tuomisen ja myös ylläpitämisen väline.
Kulttuuriympäristö	0	3	Kulttuuriympäristöt kuuluvat olennaisesti matkailun toimintaympäristöihin. Matkailun tiedolla johtaminen välittää aiempaa paremmin kulttuuriympäristöjä arvostavien asiakkaiden tarpeita matkailutoimijoille.
Ympäristöosaaminen	0	2	Hanke ei vaikuttanut välittömästi ympäristöosaamiseen, mutta matkailun tiedolla johtamisessa kestävyden näkökulma lisää ympäristöosaamista

8 Julkisuus, tiedottaminen ja yhteydet muihin hankkeisiin

8.1 Miten hanke näkyi julkisuudessa? Miten hankkeesta tiedotettiin?

Hankkeesta on viestitty laajasti mm. eri sidosryhmien tapaamisissa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Hankkeen aikana järjestettiin neljä työpajaa etäyhteydellä yhteistyöalueille.

Hankkeen etenemisestä on tiedotettu matkailun temaattisen kumppanuuden Digitalization and Safety in Tourism (<https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/digitalisation-and-safety-for-tourism>) kokouksissa ja toiminassa.

Hanke on ollut myös aktiivisesti mukana matkailun temaattisen kumppanuuden pohjalta syntyneen eurooppalainen yhteistyöaloitteen Tourism of Tomorrow Labin toiminnassa. Tourism of Tomorrow Lab tarjoaa matkailun tiedolla johtamisen palveluja matkailualueille.

Tourism of Tomorrow Lab on NECSTouR:n osasto, joka toimittaa dataan perustuvia palveluita Premium-jäsenille. Osasto sijaitsee Andalucía Labissa, Marbellassa, (<https://necstour.eu/tourism-tomorrow-lab>)

Lisäksi on osallistuttu aihepiiriin tilaisuuksiin, tapahtumiin, seminaareihin ja konferensseihin tiedon välittämiseksi ja keräämiseksi kuten Lapin Matkailuparlamentti 28.-29.10.2021.

8.2 Mihin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hanke toiminnallisesti tai muuten liittyi ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit)

Hanke liittyi mm. Seuraaviin hankkeisiin:

Tilma - tilastoista tietopohjaa Lapin matkailun kehittämiselle -hankkeeseen (301918), jossa selvitettiin Lapin matkailutoimijoiden tietotarpeita ja tiedon käyttöä. Esille tuli, että ajankohtaista ja helppokäyttöistä tietoa tarvitaan, mutta esimerkiksi tilastotiedon hyödyntäminen on pk-yritysten keskuudessa varsin vaihtelevaa. Lapin matkailun tiedolla johtaminen valmiuksien syventäminen -hankkeessa vastattiin esille tulleisiin tarpeisiin tuomalla matkailutoimijoiden käyttöön helposti saatavilla olevaa tietoa.

Lapin arktinen matkailuekosysteemi -hankkeeseen (A73707), jossa on kehitetty matkailutoimijoiden yhteistyötä ja tehty näkyväksi Lapin matkailun ekosysteemi. Lapin matkailun tiedolla johtaminen valmiuksien syventäminen -hankkeessa kehitettiin edelleen ekosysteemin yhteistyötä ja hyödynnettiin siinä kehitettyä verkostoa tiedolla johtamisen kehittämisessä.

Lapin matkailun koronatoipumisen tilannehuone -hankkeessa (A76195) koottiin yhteen tietoa, jota yritykset voivat hyödyntää Covid-19-pandemiasta toipumisessa. Lapin matkailun tiedolla johtaminen valmiuksien syventäminen -hankkeessa keskityttiin matkailukeskuksia palvelevan tiedon kokoamiseen ja jakamiseen. Hankkeessa myös parannettiin toimijoiden valmiuksia käyttää hyväkseen yhä runsaampaa tietoa.

Hankkeessa pyrittiin myös hyödyntämään ja soveltamaan VNK:n rahoittamassa ja Lapin yliopiston/ MTI:n johtamassa Kestävästi kasvavan matkailun monitieteiset mittarit kulttuuriympäristöissä (MAMOMI)-hankkeessa kehitettyä matkailun vierailukestävyyden mallia (Soile Veijola ym.) ja siihen kuuluvia mittareita.

Muissa hankkeissa esille tullut tiedon hyödyntämisen tarve korostui COVID 19 -kriisin kaltaisissa olosuhteissa. Kriisin aikana tilanteet muuttuvat usein nopeasti, mikä edellyttää yrityksiltä nopeaa päätöksentekoa, jonka tulisi pohjautua perusteltuun tietoon. Muutoin vaarana ovat satunnaiseen tietoon tai jopa esimerkiksi pelkoon perustuvat väärät ratkaisut.

9 Aineiston säilytys

9.1 Missä hankkeen aineisto säilytetään tai arkistoidaan? Yhteyshenkilön yhteystiedot.

Hankkeiden asiakirjat arkistoidaan Lapin ammattikorkeakoulun sähköiseen arkistoon Dynasty 10 –asianhallintajärjestelmään. Dynasty10-asianhallintapalvelu on SÄHKE2-sertifioitu järjestelmä, joka täyttää ominaisuuksiltaan Kansallisarkiston SÄHKE2-normin asiakirjojen pitkäaikais säilyttämistä koskevat vaatimukset. Asiakirjat arkistoidaan sähköisesti julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 19 §:n mukaisesti. Kirjanpitoaineisto arkistoidaan palvelukeskus Certian toimesta Open Text –arkistointijärjestelmään. Hankkeiden mahdolliset paperiset asiakirjat arkistoidaan rahoittajan ohjeistuksen mukaisesti Lapin ammattikorkeakoulun arkistoon, joka sijaitsee osoitteessa:

Lapin ammattikorkeakoulu
Jokiväylä 11
96300 Rovaniemi

Sähköisten aineistojen tiedustelut Lapin ammattikorkeakoulun kirjaamosta: kirjaamo@lapinamk.fi
Muut tiedustelut LUC hanketalouspalveluista: hanketalouspalvelut@lapinamk.fi

10 Liitteet ja allekirjoitus

Liitteet

Tuensaaja vakuuttaa tässä loppuraportissa ja sen taustalomakkeissa antamansa tiedot oikeiksi.

Päiväys ja hakijaorganisaation sähköinen allekirjoitus

29.8.2022 Honkala Matti Kalevi

Hankekoodi: A77306

Tila: Valmis

Hankkeen nimi: Lapin matkailun tiedolla johtamisen valmiuksien syventäminen

Viranomaisen: Lapin liitto

Talousjohtaja

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti

A77306 Lapin matkailun tiedolla johtamisen valmiuksien syventäminen

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman toteuma

Kustannukset	Yhteensä €
1. Palkkakustannukset	0,00
2. Ostopalvelut	0,00
3. Kertakorvaus (lump sum)	95 100,00
4. Flat rate	0,00
Kustannukset yhteensä	95 100,00
Nettokustannukset yhteensä	95 100,00

Rahoitus	Yhteensä €	% nettokustannuksista
Kuntien rahoitus: tuensaajan omarahoitus	6 101,00	6,42
Muu julkinen rahoitus: tuensaajan omarahoitus	12 919,00	13,58
Yhteensä	19 020,00	20,00

Rahoitussuunnitelma yhteensä	19 020,00	
------------------------------	-----------	--

Kustannusarvio yhteensä	95 100,00
-------------------------	-----------